

Kəlbəcərlilər ümidlə, inamla yaşayırlar

(Əvvəli 5-ci səhifədə).

Ağdaban kəndi ermənilər tərəfindən yandırılmış, 33 nəfər dinc sakin işgəncə ilə öldürülmüş, beş nəfər girov götürülmüş, yüzə yaxın ev, ictimai bina darmadağın edilmişdi.

Kəlbəcərin ikinci müsibəti 1993-cü il mart ayının 26-dan sonra oldu. Ermənilər əvvəlcə Ağdərə—Kəlbəcər yolunu ələ keçirdilər. Martın 27-də isə erməni silahlı birləşmələri üç istiqamətdən Kəlbəcər üzərinə hücumla başladılar. İşğal reallığını hiss edən silahsız və köməksiz əhali ev-eşiyini, vətənlərini qoyub qaçmağa məcbur oldu. İnsanlar qarda-boranda yeganə işlək yol olan Murov yolu ilə Gəncə istiqamətinə yollandılar. Bu yolda nə qədər insan çovğuna, şaxtaya düşüb öldü, ələyaxlarını şaxta vurdu. Kəlbəcərin işğalı nəticəsində 220 nəfər mülki vətəndaş həlak oldu. 321 nəfər itkin düşdü. 130 yaşayış məntəqəsi, 500-dən çox kənd təsərrüfatı, sənaye və xidmət obyektı, 13 min yaşayış evi, 100 min baş qaramal, 500 min baş qoyun-keçi qarət olundu. Ümumən işğal nəticəsində o dövrün qiymətləri ilə Kəlbəcəre 761,4 milyon ABŞ dolları dəyərində maddi ziyan dəydi.

Kəlbəcər köçkünləri 56 rayonun 707 yaşayış məntəqəsində məskunlaşıb. Ulu öndər Heydər Əliyevin yolunu uğurla davam etdirən ölkə Prezidenti İlham Əliyev məcburi köçkünlərin qayğı və ehtiyacları ilə müntəzəm məşğul olur. Ölkə başçısının təşəbbüsü ilə hazırlanmış "Məcburi köçkünlərin sosial problemlərinin həlli üzrə Dövlət Proqramı"nın tələblərinə uyğun olaraq yerlərdə çox işlər görülür. Kəlbəcər məcburi köçkünləri üçün neçə-neçə yerlərdə, o cümlədən Qəbələdə yaşayış evləri, ictimai binalar tikilib. Məcburi köçkünlərə əkin-biçin üçün torpaq sahələri verilib, mal-qaraya otlaqlar ayrılıb. Köçkünlərin kompakt yaşadıkları yerlərdə su, qaz, elektrik enerjisi problemləri ardıcıl şəkildə həll edilir. Dövlət Proqramının icrası ilə əlaqədar bir neçə qəsəbədə məktəb binası tikilib istifadəyə verilib.

Kəlbəcərlilərin ancaq bir arzusu, bir istəyi var: Nəyin bahasına olursa-olsun doğma yurd yerlərinə qayıtmaq. Onlar inanırlar ki, Ali Baş Komandan Azərbaycan ordusunun gücü ilə işğal altında olan torpaqlarımızı düşmənlərindən azad edəcək.

Aslan CƏLİLOV.

Xocalıdan bir yol xatirəsi

Bakıdan rayona yola düşən avtobusa mindim. Yeri mi yenice rahatlamışdım ki, sonuncu sənişin də mindi. Yerişindən ayaqlarının şikəst olduğu belli olurdu. O, tosğun, altmış-altmış beş yaşında bir qadın idi. Özünü çəkib bir təhər oturacağa saldı. Yerini rahatladı. Mikroavtobus nəhayət ki, səsküylü vağzaldan ayrıldı. Yol uzaq və yorucu idi. Ona görə də sənişinlərin hərəsi bir işlə başını qatırdı. Kimi kitab oxuyur, kimi də qulaqcıq taxıb telefonda mahnılara qulaq asırdı. Mən isə pəncərədən çölə baxır, bir-birini əvəzləyən qış mənzərələrini seyr edirdim. Ətrafda qara bürünmüş kövsənliklər, dərəli-təpəli dağlar, yarpaqlarını töküüb çıpaq qalan ağaclar, bəzən də sıx meşələr bir-birini əvəz edirdi.

Məndən bir oturacaq qa-baqda oturan sonuncu sənişin yanındakı qadına öz acı

taleyindən danışır, mənfur qonşu ermənilərə lənət yağdırırdı. Onların söhbətlərindən bir-birlərinə müraciətlərindən məlum oldu ki, bu xanım Xocalı məcburi köçkünü Turac xanımdır. O, başına gələn müsibətlərdən danışdıqca istər-istəməz bütün sənişinlərin diqqətini cəlb edirdi. Yəqin ki, sənişinlər onun timsalında minlərlə belə taleli insanlara acıyırdılar. Üzündəki kədərdən, sifətinə süzülən yaş damçılarında məlum olurdu ki, Turac xanım erməni zülmündən çox əziyyət çəkib. O deyirdi:

—Bu hadisə gecə baş verdi. Həmin gecə atışma səsine oyanıb meşəyə sarı qaçanlar arasında mən də var idim. Bu hadisə xəbərsiz baş verdi. Erməni diviziyası sovet imperiyasının hərbi hissələrilə birləşib Xocalı şəhərinə basqın etmişdilər.

(Ardı 7-ci səhifədə).

Ulu öndər Heydər Əliyev demişdir: «Təhsil millətin gələcəyidir». Müstəqillik yollarında inamla addımlayan doğma Azərbaycanımızda təhsil proitə sahələrdən biridir. Çünki gələcəyimizin qurucuları təhsil müəssisələrində yetişir. Bu gün Azərbaycan təhsilinin əsas məqsədi Vətənə layiq bilikli, zəkali, intellektual və vətənpərvər vətəndaş yetişdirməkdir.

Respublikamızda təhsilin inkişafında Türk Özəl Litseylərinin rolu əvəzsizdir. 1992-ci ildən fəaliyyət göstərən bu litseylər artıq təhsil sahəsində öz sözlərini demişlər. Xüsusi nüfuzla malik olan Şəki Özəl Türk Litseyinin həyata keçirdiyi sissilə tədbirlər bunlara bariz nümunədir.

Qəbələ şəhər 1 saylı tam orta məktəbdə Şəki Özəl Türk Litseyinin təşkilatçılığı ilə rayonun ümumtəhsil məktəblərinin VI sinif şagirdləri arasında bilik yarış keçirildi. Milli-mənəvi dəyərlərimizdən olan Novruz ərəfəsində keçirilən bu tədbir əsl bilik bayramı idi. Yarışın təşkil olunmasında əsas məqsəd ən bilikli və istedadlı şagirdləri üzə çıxarmaq, onlarda test işləmək vərdişlərini aşılamaq idi.

Bilik yarışını keçirilmişdir

Novruz ab-havali mükafatlandırma mərasimində Qəbələ rayon Təhsil Şöbəsinin müdir müavini İxtiyar Hüseynov, Şəki Özəl Türk Litseyinin direktor müavini Aydın Yılmaz, qalib şagirdlərin məktəb direktorları və valideynləri iştirak edirdilər. Mükafatlandırma tədbirini giriş sözü ilə açan İ. Hüseynov Şəki Özəl Litseylərinin gördüyü təqdirəlayiq işlərdən danışdı, xoşməramlı bu bilik bayramını təşkil edənləri üçün onlara təşəkkürünü bildirdi, bilik yarışının qaliblərini, onların valideyn və müəllimlərini təbrik etdi.

Şəki Özəl Türk Litseyinin direktor müavini Aydın Yılmaz qarşından gələn Novruz bayramı münasibətilə mərasim iştirakçılarını təbrik etdi, Azərbaycan təhsilinə verdikləri töhfələrdə dəstək olduqları üçün Qəbələ RTŞ-nin məsul işçilərinə bir daha təşəkkürlər söylədi və qalibləri mükafatlandırdı. Yüksək nəticə göstərərək ilk

10 yeri tutan şagirdlərə xüsusi hədiyyələr təqdim olundu. Birinci yeri Bum qəsəbə tam orta məktəbin şagirdi Nicat Alməmmədov (84 bal), ikinci yeri Qəbələ şəhər 5 saylı tam orta məktəbin şagirdi Gülsüm Quliyeva (76 bal), üçüncü yeri Qəbələ şəhər 2 saylı tam orta məktəbin şagirdi Nərin Atayeva (74 bal) tutmuşlar. Sevin-dirici haldır ki, bu şagirdlərin nəinki özləri, onların direktorları Mələhət Dadaşova, Ziyət Babayeva, Zərnışan Ağamirzəyeva da mükafatlandırılmışlar.

Tədbirin sonunda qalib şagirdlərin valideynləri və məktəb direktorları çıxış edərək bu bilik bayramının təşkilatçılarna və şagirdlərə göstərdikləri diqqətə, qayğıya görə təşəkkür etdilər. Mərasimdə ən çox sevən şagirdlər idi, çünki onlara göstərilən diqqət və qayğıdan olduqca məmnun idilər.

Təranə SƏLİMOVA,
Qəbələ RTŞ-nin
məsləhətçisi.

TƏQVİM DƏN SƏTİRLƏR

4 aprel: Xalq artisti **Əli Zeynalov** (1913—1988) Salyanda anadan olmuşdur. Akademik Milli Dram Teatrında işləmiş, gur səsi, aydın diksiyası ilə seçilən, gərgin dramatik səhnələrdə müxtəlif obrazlar yaratmışdır.

Xalq artisti **Nəsibə Zeynalova** (1916—2004) Bakıda dünyaya göz açmışdır. Musiqili Dram Teatrında işləmiş, kino-filmlərdə çəkilməmişdir. Qaynana rolu onun yaratdığı ən çox sevilən obrazdır.

5 aprel: Bəstəkar **Asəf Zeynalli** Dərbənddə (1909—1932) anadan olmuşdur. Bir sıra musiqi əsərləri var. Azərbaycanda romans janrının ilk yaradıcılarından biridir.

6 aprel: Şair, dövlət xadimi **Molla Pənah Vaqif** 1717-ci ildə Qazax rayonunun Salahlı kəndində anadan olub. 1769-cu ildə Qarabağda İbrahim xanın sarayına dəvət alıb, eşik ağası, baş vəzir olub. Yaradıcılığı şifahi xalq ədəbiyyatı ilə bağlıdır. Xüsusən qoşmaları ilə məşhurdur.

İtalyan boyakarı, intibah dövrü incəsənətinin görkəmli nümayəndəsi **Rafael Santi** (1483—1520) vəfat edib. "Sikst madonnası" əsəri insan gözəlliyi və ana məhəbbətinin ən gözəl təcəssümüdür.

Rus yazıçısı **Aleksandr Gertsen** (1812—1870) anadan

olub. Onun "Doktor Krupov", "Oğru sağsağan" əsərləri məşhurdur. "Polyarnaya zvezda" almanaxını və "Kolokol" jurnalını nəşr etmişdir.

7 aprel: Satirik **"Molla Nəsrəddin"** jurnalı 1906-cı ildə Tiflisdə nəşrə başlamışdır. Redaktoru və nasiri görkəmli yazıçı Cəlil Məmmədquluzadə idi. 25 il ərzində 748 nömrəsi, o cümlədən 1906—1918-ci illərdə Tiflisdə 340, 1921-ci ildə Təbrizdə 8, 1922—1931-ci illərdə Bakıda 400 nömrəsi nəşr olunub.

8 aprel: İspan rəssamı **Pablo Pikasso** (1881—1973) vəfat edib. Yaradıcılığı mürəkkəb və ziddiyyətlidir. 1950-ci ildə Beynəlxalq Sülh Mükafatına, 1962-ci ildə "Xalqlar arasında sülhü möhkəmlətməyə görə" Beynəlxalq Lenin sülh mükafatına layiq görülmüşdür. Onun "Sülh göyərçini" tablosu sülh uğrunda hərəkat rəmzinə çevrilib.

Rus yazıçısı **Nikolay Qoqol** (1809—1852) Ukraynanın Poltava vilayətində anadan olub. İlk əsəri olan "Dinka yaxınlığında xutorda axşamlar" povesti ona şöhrət gətirib. N. Belinski onu "ədəbiyyatın və şairlərin başçısı" adlandırıb. "Taras Bulba", "Şinel" povestləri, "Müfəttiş" komediyası məşhurdur.

9 aprel: Sərkərdə və fəateh **Əmir Teymur** (1336—1405) Qaşqaderya vilayətinin Xoca İl-

qar kəndində anadan olub. Səmərqənddə Əmir Teymur məqbərəsində dəfn olunub. Teymurlilər imperiyasının banisidir. Türkləşmiş barlas tayfasındandır. Sağ dizindən və çiyindən aldığı yaradan ayağı qatlanmadığına görə ona Teymurləng (Topal Teymur) ləqəbi verilib. 1370-ci ildə əmir titulu qəbul edərək Çingiz xanın nəslindən Mavəraünnəhri tək idarə etməyə başlayıb.

1386-cı ildə Sultaniyyəni tutub, Təbrizə, Naxçıvana, Qarsa, Tiflisə, Şəkiyə, Qəbələyə, Qarabağa hücum edib. 1392 və 1399-cu illərdəki yürüşləri zamanı da Azərbaycana hücum edib. 1398-ci ildə Dehlini tutub, 1402-ci ildə Türkiyə sultanı İldırım Bəyazidə qalib gəlib... 1404-cü ildə Səmərqəndə qayıdıb. Çinə hücum ərəfəsində xəstələnib ölüb.

Texnika elmləri doktoru, professor **Məcid Mərdanov** rayonumuzun Vəndam qəsəbəsində (1913—1982) anadan olub. İkinci dünya müharibəsinin iştirakçısı idi. Neft Kimyası Prosesləri İnstitutunda elmi işlər üzrə direktor müavini, laboratoriya rəhbəri olub. Tədqiqatları motor yağları üçün xüsusi aşqar növləri alınmasına həsr olunub. Müxtəlif aşqar növləri sintez etmiş və onların sənaye üsullarını işləyib hazırlamışdır.